

№ 1-36
"15" 09 2015 р.

**Міністру соціальної
політики України
Розенку П. В.**

Щодо опрацювання проекту ЗУ

Шановний Павле Валерійович!

Всеукраїнське об'єднання роботодавців легкої промисловості України «Укрлегпром» протягом останніх років неодноразово зверталась до урядів з вимогами реформування державної політики у сфері державного управління у сфері зайнятості населення та соціального страхування на випадок безробіття.

У червні 2015 року Міністерство соціальної політики України анонсувало законопроект, який би мав забезпечити реформування системи державного регулювання зайнятості та страхування на випадок безробіття.

Після розгляду та детального опрацювання проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування державного управління у сфері зайнятості населення та соціального страхування» (далі - законопроект) Укрлегпромом зроблено висновки, що Законопроект має багато позитивних норм, зокрема: закріплення рівності трудових прав громадян, недопущення дискримінації, урегулювання положень щодо надомної праці та конкретизація статусу осіб прийнятих на стажування тощо.

Але попри всі ці позитивні зрушения, законопроект все ж таки не в повній мірі реалізує можливості врегулювання стану галузі. Деякі анонсовані реформи можуть мати негативні наслідки, як для роботодавців, так і для шукачів роботи, та нестимуть додаткове фінансове навантаження на Фонд соціального страхування на випадок безробіття (далі – Фонд). Частина майбутніх реформ взагалі нестиме тільки декларативний характер.

Отже, аналізуючи норми законопроекту, Укрлегпром вважає за доцільне звернути увагу на наступні моменти:

1. Згідно з законопроектом, Державна служба зайнятості буде реорганізовуватися в Національне агентство зайнятості, яке в свою чергу трансформується в неприбуткове державне підприємство, що буде утворювати за рахунок страхових коштів інші органи з надання послуг.

Вважаємо, що зазначений підхід в умовах сьогодення є вкрай неефективним. Також постає питання доцільноті існування установи, яка не може самостійно виконувати свої функції і утворюватиме для цього інші підприємства.

2. Разом з тим, законопроектом передбачається подальша ліквідація діяльності Фонду в частині планування та затвердження власного бюджету, право на затвердження якого планується передати Уряду і Парламенту.

Хоча законопроектом пропонується утворити додаткові управлінські органи (Рада ринку праці, наглядова рада Фонду), їх функції майже не узгоджені та зводяться тільки до підготовки звітностей, що навряд чи сприятиме ефективності управління в сфері регулювання зайнятості населення.

Такі законодавчі новели ставлять під питання існування соціального діалогу в частині управління Фондом та визначає право держави в обличчі Уряду та Парламенту витрачати страхові кошти. Це може створити передумови для любіювання інтересів та реалізації корупційних схем. Тим паче, що в імперативному порядку Фонд хочуть зобов'язати запровадити ряд додаткових видатків в частині заходів із стимулювання зайнятості або підвищення конкурентоспроможності на ринку праці (компенсації за працевлаштування певних категорій осіб, надання житла, тощо).

3. Законопроектом пропонується розширити норми примусового прийняття на роботу осіб з числа окремих пільгових категорій.

Таке нововведення викликає занепокоєння через те, що встановлені квоти охоплюють широке коло працівників та передбачають один норматив, який не диференціюється згідно виду та діяльності підприємства.

Даний підхід змусить штучно розширювати штат підприємств та організовувати робочі місця, які будуть збитковими для роботодавця або звільнити спеціалістів та замінювати їх пільговими категоріями осіб, які не завжди мають потрібну кваліфікацію і досвід, та не зможуть забезпечити високу продуктивність праці.

Зауважимо, що метод квотування вже довів свою низьку ефективність та однобокість, адже легка промисловість – це така галузь виробництва, яка вимагає дуже вузькоспеціалізованих знань та навичок працівника. Повсякчас

виникає ситуація, що Державна служба зайнятості не може забезпечити підприємство кваліфікованими кадрами з числа окремих категорій осіб, а відповідальність за невиконання квоти покладена на роботодавця. Тож вважаємо за доцільне встановити взаємну відповідальність роботодавця та держави при невиконанні норм із квотування.

4. Також законопроектом пропонується додати до Господарського кодексу України новий вид підприємства – соціальне підприємство, 50% штату якого підпадає до окремих пільгових категорій.

Таким підприємствам мають надаватися податкові пільги, їх діяльність забезпечуватиметься новоствореними комісіями з питань держпідтримки соціальних підприємств, а співробітників майбутніх підприємств планується долучати до «загальнодержавних і місцевих програм». Функціонал та правовий статус таких підприємств авторами законопроекту майже невизначений.

Вважаємо, що для забезпечення ефективного впровадження діяльності подібних підприємств потрібен окремий Закон, який би врегулював їх правовий статус, порядок створення, види діяльності, функціонування та ліквідації.

5. Викликають зауваження майбутні реформи основ соціальної захищеності інвалідів. Авторами Законопроекту пропонується дотувати створення робочих місць для інвалідів та їх перепідготовку на підприємствах за рахунок штрафів і пені, що будуть отримані за невиконання збільшених квот на інших підприємствах. Виникає питання, навіщо створювати модель управління, яка завідомо функціонуватиме за рахунок штрафних санкцій. Набагато доцільніше створити пропорційну квоту для інвалідів залежну не тільки від розміру, а й від виду діяльності підприємств.

Також викликає занепокоєння можливість підбору роботи для інвалідів керуючись побажаннями та професійними навичками кожної конкретної особи, при цьому рекомендації МСЕК пропонується до уваги не брати. Виникає питання, хто і як буде відповідати за різке погіршення здоров'я інваліда чи подій які можуть статися після різкого погіршення стану здоров'я на робочому місці, якщо інваліда працевлаштуватимуть на підприємство супротив рекомендацій МСЕК.

6. Також вважаємо за доцільне при подальшому доопрацюванні законопроекту звернути увагу на наступне:

- 1)** Припинити практику надання статусу безробітних особам, які за наявності відповідних до їх кваліфікації, рівня освіти та навичок вакансій відмовляються від них.
- 2)** Зменшити розмір допомоги по безробіттю до мінімального особам, які звільнилися за власним бажанням чи за угодою сторін, так як така категорія осіб стала безробітною зі своєї власної волі.

Враховуючи викладене, «Укрлегпром» просить Вас, шановний Павле Валерійовичу, доопрацювати Законопроект шляхом проведення прямих переговорів з галузевими об'єднаннями роботодавців.

З повагою,

**Президент Всеукраїнського об'єднання
роботодавців «Укрлегпром»**

О.Б. Соколовський

